

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

27 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over moeilijkheden bij de aanwerving van deskundigen voor het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 27 juni 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer André Denys

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 15.37 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over moeilijkheden bij de aanwerving van deskundigen voor het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over moeilijkheden bij de aanwerving van deskundigen voor het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een concrete ervaring vestigde mijn aandacht op deze problematiek. Een dame wilde deelnemen aan het examen voor de functie consulent hulpverlener B1 van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, waarvoor een diploma van het niveau A1 Maatschappelijk Werk is vereist. De betrokkene had uit belangstelling en persoonlijke ambitie ook een universitair diploma behaald. Ze werd geweigerd om zich in te schrijven voor dat examen omwille van dat hoger diploma, ook al had ze het vereiste diploma. Had ze dit niet vermeld in haar curriculum, dan had ze aan het examen kunnen deelnemen en kans gehad om aangeworven te worden. Dit was voor de betrokkene zeer pijnlijk omdat ze dit soort werk al doet, maar graag wilde opgenomen worden in het kader.

Ik heb me naderhand geïnformeerd, en vastgesteld dat het niet om een alleenstaand geval gaat. In het verleden hebben zich nog dergelijke gevallen voorgedaan, en we kunnen ons inbeelden dat dit in de toekomst nog zal gebeuren.

De achterliggende redenering is dat men moet vermijden dat mensen met een hogere kwalificatie mensen met een lagere kwalificatie verdringen. Ik kan deze redenering volgen als het gaat over iemand met alleen een hogere kwalificatie. In dit soort gevallen gaat het echter over mensen die wel over de lagere kwalificatie beschikken, en die dreigen gesanctioneerd te worden voor het feit dat ze ook nog andere diploma's verworven hebben. Vaak haalden ze dat diploma om hun eigen deskundigheid en bekwaamheid te verbreden.

Dit is toch geen behoorlijk bestuur ? Er zijn ook voorbeelden uit een vorige legislatuur, ze zijn niet typisch voor vandaag. Dit valt trouwens ook niet te rijmen met het gelijkheidsbeginsel. Op welke basis weigert men de enen en laat men de anderen toe als het werkelijk vereiste diploma voorhanden is ? Mijnheer de minister, hoe kijkt u tegen deze ongerechtigdheid aan ? Hoe kan dit naar uw oordeel verholpen worden ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mijnheer Martens, het probleem ligt bij het Vlaams Personeelsstatuut, waarin in 1998 omwille van de toen nog relatief hoge werkloosheidscijfers een artikel 6 ten tweede paragraaf 1 werd opgenomen. Daarin staat dat als ambtenaar enkel kan worden aangeworven wie onder meer aan de volgende voorwaarden voldoet : 'in het bezit zijn van een diploma of studiegetuigschrift dat overeenkomt met het niveau van de te verlenen graad volgens bijlage 4 bij dit besluit, en behalve de uitzonderingen bepaald door de vast wervingssecretaris.'

Sauwens

Houders van een diploma of getuigschrift dat toegang verleent tot een bepaald niveau, worden uitgesloten van inschrijving voor een wervingsexamen voor een lager niveau. Deze maatregel is niet van toepassing op de laureaten van een wervingsexamen die een hoger diploma pas bekomen na hun inschrijving, respectievelijk slagen voor het wervingsexamen. Bovendien kan in specifieke gevallen een afwijking verleend worden.

Door de hoge werkloosheid destijds wilden houders van een hoog diploma eveneens in aanmerking komen voor werving in een lager niveau. Dit leidde tot overkwalificering, het verdringen van laaggeschoolden door hoger gediplomeerden, een vrij groot personeelsverloop – want wanneer ze de kans kregen, vertrokken ze voor een job op hun eigen niveau – en demotivatie door ondergebruik van capaciteiten.

Bij de personeelsevaluatie in het ministerie is men dit zogenaamde verdringingseffect gaan onderzoeken en is men gaan nadenken over maatregelen. Op de huidige arbeidsmarkt speelt het verdringingseffect niet meer zo een rol.

Ik verwijs naar het advies van de Raad van State over het Stambesluit. Dat Stambesluit slaat op het personeelsstatuut van een achttiental VOI's. De vorige Vlaamse regering nam de principiële beslissing daartoe. De Raad van State heeft zich hierover gebogen met de vraag of het principe van goed bestuur of het gelijkheidsbeginsel niet werden geschonden.

De Raad van State heeft gesteld dat voor het weigeren van de toegang tot het aanwervingsexamen van een kandidaat die nochtans over het voor dat niveau vereiste diploma beschikt doch bovendien een diploma heeft behaald dat toegang verleent tot een hoger niveau, vereist is dat deze weigering niet alleen een wettig doel nastreeft doch ook dat de voorgenomen maatregel in een redelijk evenredigheidsverband staat tot dat doel.

De Vlaamse regering heeft zich dan verantwoord. Voor de Raad van State is met de verantwoording, met name het vermijden van het verdringingseffect, een voldoende wettig doel nagestreefd. Het evenredigheidsbeginsel zal voor de Raad van State evenwel in bepaalde omstandigheden geschonden zijn. We moeten dus nagaan of dat voor uw voorbeeld inderdaad het geval is.

Als minister van Ambtenarenzaken ben ik van oordeel dat het verdringingseffect bij de huidige tewerkstellingsgraad in Vlaanderen niet meer van belang is. Ik heb het initiatief genomen om in overleg met de syndicale organisaties, in het kader van ons sectoraal akkoord, maatregelen te nemen om het personeelsstatuut aan te passen. Het ligt in mijn bedoeling om bij een eerstvolgende bijsturing van het Vlaams Personeelsstatuut en van het Stambesluit voor de VOI's, de reglementering aan te passen zodat een kandidaat kan meedingen voor een betrekking die één niveau lager ligt dan het niveau dat overeenstemt met het behaalde diploma.

Ik wil wel voorkomen dat kandidaten met een té hoog diploma uiteindelijk ook meedingen voor betrekkingen die bestemd zijn voor ongeschoolden of laaggeschoolden, zodat de maatregel zal beperkt blijven tot één niveau lager. Dit probleem komt bijzonder onrechtvaardig over bij de betrokkenen, maar zal hiermee meestal worden opgelost.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik neem nota van uw bereidheid om hier iets aan te doen.

Ik zou nog deze nuance willen aanbrengen. We hebben hier te maken met twee soorten werknemers. De ene verwerft een bepaald basisdiploma en gaat naderhand bijscholen. Dat is wat we eigenlijk willen : voortdurende bijscholing. Hoe meer we gaan moduleren, hoe meer we zullen worden geconfronteerd met mensen die op een bepaald niveau starten maar een steeds hoger niveau halen. De andere werknemer opteert uitdrukkelijk voor één welbepaald niveau. Daarvoor kunt u voor één graad naar beneden een afwijking toestaan. De loopbanen van deze twee soorten werknemers zijn echter zeer verschillend.

Bij maatschappelijk werkers vindt men dit nogal vaak. Ze halen bijvoorbeeld later een licentie in de criminologie, niet noodzakelijk om op een hoger niveau te kunnen werken, maar omdat ze terecht komen in een justitiehuis of in de bijzondere jeugdzorg. Ze krijgen dan te maken met jonge delinquenten, en willen daar kennis over verwerven. Ze dreigen daarvoor gestraft te worden.

Ik zou u willen vragen om dit te onthouden bij het zoeken naar een oplossing. Dit is iets anders dan iemand toe te laten tot een lager niveau. Ik laat het aan uw wijsheid over om dit in een goede balans te brengen. We kunnen het hier over de partijgrenzen

Martens

heen over eens zijn, denk ik. Het gaat nu om een klein aantal mensen, maar in de toekomst zal dit zich steeds vaker voordoen.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Ik denk dat we moeten zoeken naar algemene maatregelen die niet om de drie jaar veranderen. Deze zullen dan wellicht niet voor ieder individueel geval een oplossing inhouden. Indien een overschot aan criminologen systematisch de sociaal assistenten op de arbeidsmarkt zou verdringen, zou dat evenmin deugen. Met de huidige versoepeling komen we tegemoet aan uw bekommernissen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.48 uur.*
